

تورک یوردی

تورک لک فائده سنه چالیشیر

اون بش کونده بر چیقار

۵ شباط ۱۳۳۰

۵ ییل ۳ - جلد ۷ - صای ۵

زجر مال

مصرک بیوک اوغلی

باشی بیل ۳ - جلد ۷ - رای ۲ دهر .

کامل ، صوکره لری جدا باش دوندیریجی بر ماهیت آلان فعالیتته ۱۸۹۶
سنه سی مارتند اسکندریه ده بر نطقله باشلادی . بویوک بر خطیبه لایق اولان
بو ایلك نطقده کامل پروگرامنی ایضاح ایتدی . بو پروگرام شو جمله ده
مندجدر : « کندی مملکت مزده سربست و هرکس ایچون مسافر پرور اوله لم . »
بویوک مصرلی عین زمانده مخاطبلرنده وطن عشقنی آتشله یور، اونلره اجنبیلره
قارشی حمل و حرمتکار داورانمینی توصیه ایتمکه برابر انکلیز اشغالنک رفی
لر و مندن بحث ایدیوردی . انکلیزلرک مصره دخولدن صوکره ایراد ایدیلن
ایلك سیاسی نطق بو ایدی . بونی دیکلین اوج بیک کشی ، مصرک درحال
تخلیه سی طلبنی حاوی بر تقریری وجد و استغراق ایله، تهالکه قبول ایتدی .
مصطفی کامل ایچون باشلانغج بویله پک پارلاق اولدی .
بو ایلك نطق بوتون نیل وادیسند بویوک بر انعکاس براقدی . انکلیزلره
مخالف اولان ، فقط هنوز باغیرمغه جسارت ایده میهرک یالکز میرلدا نطقله
اکتفا ایدنلر جسور و قوتلی بر آواز ایشیدیلر . انکلیزلرک صوئوق، دو یغرسز
سیمالرنده اندیشه لی خطار احداث ایدن بوسس ، اشغالی پروتستو ایتمکه برابر
عین زمانده شوراده بوراده کی مخالفلری ده کندینه چاغیریوردی . وطن پرور
مصرایله، قوماندانک امرینی ایشیدنجه قوشه قوشه اوکا التحاق ایدن نفرلرکی
کاملک ، بو سیویل سردارک دعوتنه درحال اجابت ایتدیلر و آرقه سنه دیزلدیلر .
آرتق نیل وادیسند انکلیز عسکرینی قوغه حق منتظم بر وطنداش اردوسی
تشکل ایتمش دیمکدی .

کاملک ۱۸۹۷ حزراننده ینه اسکندریه ده ایراد ایتدیکی دیگر بر نطق

یا لکز قصبه اهالیسی دکل مصرک بوتون ولایتلاردن کلن مرخص هیئتلرده دیکله دی. نطقک ختامنده ینه اشغالی تلغین و تخلیه بی طلب ایدن تقریر ، بویوک بر هیجانه قبول اولودی .

۱۸۹۹ سنه سی کانون اولنده ، بو دفعه قاهره ده ، پروغرامنی ایضاح ایدن کامل ، قارشیسنده دوت بیکدن فضله مصرلی بولدی . بونطقک بوتون مصرده تأثیری اوقدر بویوک اولدی که اشغاله طرفدار غزته لر بيله افکار عمومیه بی دها فضله تحریک ایتمه مک ایچون کاملدن ستایشکارانه بحث ایتدیلر .

پک مستقنا مزیتلره مالک اولدینی ایچونمی ، یوقسه تام زماننده ظهور ایتدیکندن می در؟ بیلیم ، نیل وادیسندمه مظلوملره کندیلرینی مقصوب حقلرینه قاووشدیره جوق یوللری کوسترن کنج و آتشین رسول ، پک آز بر زمانده هریرده بر جوق طرفدارلر قزاندی . بوکبی بویوک رهبرلرک ایلک سنه لرده تصادف ایتدکلری قیدسزلق ، عدم اعتماد ، تزییف و استهزا یینه مصطفی کامل بوتون محیطده صیجاق بر علاقه دارلق ، صمیمی بر حرمت کوردی . کاملک بوسریع اولدینی قدر عظیم موفقیتی جوق کچمه دن انکلیزلری دوشوندیرمه ک باشلادی . مصرده بر پارچه حریت تأسیس ایدن واشغالی بوکبی نعمتلر ابدالیه مشروع کوسترمک و خلقی ایصندیرمق ایستین حریفلر ، کاملک شخصه تعرض ایتمه ک جسات ایدمه مدیلر ، فقط اونی پک ایجه بر یرندن وورمق ایچون بر پلان یاپدیلر .

کاملک برادری علی فهمی مصر اردوسنده ضابط ایدی . انکلیزلر بویوک مصرلی بی کندی علپلرنده کی مقدس مجاهده سندن دولای جزالندیرمق ایچون اولای علی فهمی بی آچیغه چیقاردیلر . بوکا تحمل ایدمه یین علی فهمی استعفاسی ویردی . فقط بر مدت سوکره مصر اردوسنک (دانغولا) یه سفر یایمسی قرار کیر اولنجه علی فهمی مملکته خدمت ایچون استعفاسی کری آلدی و تکرار اردوده خدمته آماده اولدینی بیلدیردی . انکلیزلر کندیسنی بر طابوره تعیین ایتدیلر . بش آلتی کون سوکره حریفلر بر سؤ قصد یایه رق علی فهمی بی توقیف ایله رتبه سنی آلدیلر و کویا دشمن قارشیسنده استعفا ایتدیکنی ایلری یه سورهرک اونی قورشونه دیزمک ایستدیلر . خدیو بویله بر

جنايتك اوكنى آله بيلدى، فقط سودانده كى وحشتلريله تاريخده «قزىل سردار» لقبى قزانه جغتو شېه اوليان معهود «كيچنر» تام يدى آي على فهمى يي اردوده نفر اوله رق استخداى ايتدى و بويوك مصرلى نك برادري او مهلك سفرده بوصورتله قوللانلدى . قزىل سردار كى على فهمى يي يدى آي بو طرزده تعذيب ايتتى ، مصطفى كامل اوززنده بر تاثير ايقاع ايتك و اوني صوصد يرمى مقصدينه مبتنى ايدى . حالبوكه بو معلوماتى كى تابندن اقتباس ايتديكم محررك پك كوزل ديدىكى كې كامله وطن عشقى ، قرداش محبته تحكم ايدى يوردى . كامل كنديسك و بوتون عائله سى افرادينك اضطرابلرينه [*] رغما هيچ كيمسه يه برادري ايچون مراجعت ايتدى . اساساً كامله لايق بر قرداش اولان على فهمى كوندردىكى مکتوبلرده : « صاقين سلاحكى براقه ! » ديوردى . بو مدھش سرگذشت قارشيسنده متأثر اولقله برابر بوتون عزمى محافظه ايدن كامل اسكندريه ده منور آوروپا لير حضورنده ايراد ايتدىكى بر نطقده بو كې حقسز لقلرك كنديسنى مجاهده سندن آليقويه مينه جغتى اعلان ايدى يور و شو كوزل سوزلرى سويلوردى : « نملكتمزك علوى دعواسى مدافعه و اونك ايچون كندمىزى فدا ايدر كن بز وورولىق تهلكه سنه معروض قالديغمىزى بيايورز ؛ فقط ، انديلر ، امين اولكز كه بز وورولسه قده وورولسه قده هيچ بر زمان يره دوشوب ييقيلميه جغز . وطن پرور ايچون مملكتى اوغرنده اوغراشمق قدر كوزل برشى يوقدر ... » دانغولا سفرينك ختامنده خديو، على فهمى نك اوغرا ديفى بويوك حقسزلىق تعمير ايله كنديسنه رتبه سنى اعاده ايتديردى، فقط آرتق انكليزلك شان و شرفى ايچون چاليشمق ايستمين كنچ مصرلى اردودن چكيله رك مصطفى كامل ك غيرتلى و فداكار يارديمچيسى اولدى .

۱۹۰۰ سنه سى كامل ك حياتنده مهم بر موقع اشغال ايدر . فى الحقيقه انكليز لر عليهنده دها مؤثر و مثمر بر طرزده مجاهده يه باشلامق ايستين كامل يالكز نطقلى كافى كورميه رك مصر ك وحتى بوتون عالم اسلامك اك هجرى كوشه لرينه [*] بو ايم ماجرا دوام ايتدىكى مدنجه كامل ك والده سى دائما شو سوزى تكرار ايدى يوردى : « مصطفى نك هر موفقيتى على نك آن ممتى تقري ب و تعجيل ايدى يور . »

بیله سسنى ایشتدیرمک ایچون اوسنه « اللؤا » غزته سنى تأسیس ایتدی . مصر و ملنپور لرینک « لسان حالى » اوله رق چیقان « اللؤا » در حال هر مارقه یاییلیور و بر قاچ آی ایچینده یالکز اهراملر مملکتینده دکل فاسدن ایران و هندستانه قدر بوتون عالم اسلامده بویوک بر نفوذ قزانیوردی .

« اللؤا » نك انتشاری مصطفى کامل ایچون مفرط بر فعالیت دورمسی آجدی . کامل شمدی نطقلرله اکتفا ایتپور ، هر صباح بلیغ و مهیج مقاله لرله انکلیز اشغالنی پروتستو ایدیور ، انکلیز ظلم و سؤ استعماللرینی اورته یه آتیور و خلقه وطنپرورلک حسنی ویریوردی .

یوقاریده اوزون اوزادی یه ایضاح ایتدیکم کبی انکلیز لر نیل وادی سنده معارف محلیه یی محو ایتشلر ، وطنپرورلکی و ملیتی تلقین ایدم بیله جک هر شیئی پروغراملردن چیقارمشلر ، مکتبلرک عددینی آزالتمقله برابر موجود قالانلرده عربجه یرینه انکلیزجه یی قویمشلردی . بویوک مصرلی بو انکلیز لشدیرمک پولتیقه سنه قارشى الك مؤثر بر تدبیر اولمق اوزره بوتون معاسیله ملی بر مکتب تأسیسنی دوشوندی . بو مکتب مصرلی چوجوقلره هم ملی بر تربیه ویره جک ، همده مصر زنکینلری ایچون تقلیده شایان بر اورنک اوله جقدی . کامل بونده ده موفق اولدی وکندی نامیله یاد اولنان مکتبی تأسیس ایتدی . مکتبه کشاندندن بر سنه صوکره هپسی مصرلی اولمق اوزره (۲۶۵) طلبه واردی ، سنه لر تعاقب ایتدکجه چوجوقلرک عددی آرتدی . اساساً بو مکتب پک ای اداره اولونیوردی ، فی الحقیقه مدیریت ، صندالیه سنده کاملک قرداشی علی فهمی بولونیوردی .

پیتمه دی

محمد علی نرفیس